

Kas haridusraamat on kirjastaja mure?

EPL 1996
18. IV

KEELEKOMMENTAAR

TEA

Silva
Tomingas

Aga kui läheksime seda teed, tähendaks see omakeelse terminoloogia arengu soikujäämist ja lõpuks hääbumist. Keel muutuks niivõrd primitiivseks, et me ei saaks emakeeles isegi tööalast juttu ajada. Kuid eesti rahvus säilib vaid juhul, kui meie keel areneb teaduse ja tehnika arenguga samas tem-

pos. Oskussõnavara kandjate – teatme- kirjanduse, õppekirjanduse, üld- ja terminisõnastike – väljaandmise võimalused on aga väga kehvad.

Vanad kirjastused on lagunened, ümber struktureerunud jne. Teadus- ja uurimisasutused, mis korrastasid oma teadusala oskussõnavara ning valmistasid õpikuid ja teatmeteoseid kirjastamiseks ette, on valdavalt oma funktsioonid minetanud. Anarhia, mis muudatuste tagajärjel on tekkinud, pole veel kaugeltki kadunud.

Osa kirjastusi üritab omal jõul harivaid kirjavara välja anda. See on riskirohke töö. Pole ühtki fondi ega asutust, kuhu kirjastaja võiks pöörduda suuremat investeerimist nõudva projekti puhul kas või stardilaenu saamiseks, do-

tatsioonist rääkimata. Korraliku kooliõpiku väljatöötamiseks, katsetamiseks ja avaldamiseks kulub parimal juhul aasta, mis kirjastajale tähendab aasta otsa tegijatele maksmist.

Paljudes õppeainetes on puudus kaa- saegsest õppematerjalist. Isegi õige- keelsussõnaraamatu ilmumisest on möödunud juba 20 aastat. Üheski arenenud riigis ei ole sellised projektid üksikkirjastuste asi, need nõuavad riiklikku koordineerimist ja dotatsioone.

TEA kirjastus on kahe aasta jook- sul välja andnud kuus originaal- ma- jandussõnastikku, ühe suure üldsõna- raamatu ja mitu kooli keeleõpikut. Üksainus 500-leheküljeline majandus- sõnaraamat tähendab 600 000–700 000 krooni suurust investeeringut, enne kui

raamatuletile jõuab.

Omaette probleem on käibemaks teatme- ja õppekirjandusele. Teatavas- ti on Eestis kõikidel kaupadel üks ja sama 18-protsendiline käibemaks, se- da ei ole vaid piiratud nimekirjal koo- liõpikutel. Kui valitsuse jaoks on hari- dus prioriteet, siis ei saa raamatuid 18 protsendiga käibemaksustada. Nii pal- ju lõivu ei pea maksma haridusraama- tute pealt kusagil mujal Euroopas, ka Lätis ja Leedus mitte. Arukalt diferent- seeritud käibemaks eri kaupadele (näi- teks luksus- ja esmatarbekaupadele ning raamatutele) lubaks õpilastel, koolidel ja raamatukogudel osta palju enam igasugust õppe- ja teatmekirjan- dust.